

[Anna Westergaard.]

funds Blad „Kvinden og Samfundet“ fremsatte Birgitte Berg-Nielsen i 1891 sin store Plan om Oprettelse af en Husholdningsskole, og i 1894 stiftedes en Forening til Uddannelse af unge Piger i Husgerning, en Forening, der gik ind under Dansk Kvindesamfund, hvor dens Arbejde fandt sin naturlige Fortsættelse.

Paa sine Landsmøder og paa sine forskellige Kursus har Dansk Kvindesamfund Gang paa Gang støttet denne Sag, og allerede i 1903 oprettedes der Vandrekursus i Husgerning. Dengang fik Dansk Kvindesamfund Afslag paa et Andragende til Regeringen og Rigsdagen om 2 000 Kr. til dette Arbejde. Saa blev der i to Aar paa Dansk Kvindesamfunds egen Bekostning holdt 18 Kursus, og derefter blev der i 1905 bevilget 2 000 Kr. Saa fulgte 215 Kursus inden for Kvindesagens Organisation, omfattende i alt ca. 6 000 Elever. I de følgende Aar har Dansk Kvindesamfund Gang paa Gang arbejdet for denne Sag, og saa sent som i 1918 forud for de Valg, hvor Kvinderne for første Gang skulde udøve deres Valgret, interPELLerede Dansk Kvindesamfund de opstillede Kandidater om at give Husholdningsfaget en med andre Fag sideordnet Stilling.

At andre Organisationer end Dansk Kvindesamfund har gjort et meget stort Arbejde i denne Sag, ved vi alle, og naar jeg fremhæver netop Dansk Kvindesamfunds Indsats, saa er det, som jeg før sagde, for at vise selve Kvindesagens Stilling gennem Aarene til dette Spørgsmaal — jeg kan sige for at vise dens Ørkenvandring gennem Aartier, førend andre fik Øje paa Sagens Betydning, for at vise, at „Sandheden om Kvindesagens Forhold til Hjemmets Gerning“ — som Forfatterinden Gyrithe Lemche skriver — „er den, at det var Dansk Kvindesamfund og Kvinder inden for Dansk Kvindesamfund, som gik i Spidsen med Arbejdet for at hæve Hjemmets Arbejde til den Anseelse, som det til Trods for saa mange rosende Ord ved højtidelige Lejligheder tit i Hverdagslivet havde skortet paa.“ Og jeg skal tilføje: Havde de skiftende Regeringer og Rigsdage gennem de omtrent 60 Aar, der er forløbet, siden Kvindesagen rejste Spørgsmaalet om huslig Uddannelse, vist større Lydhørhed over for Kvindesagens Krav og Ønsker, saa havde det huslige Arbejde sikkert i Dag haft en saadan social Placering, at vi ikke fra saa mange Sider nu havde maattet høre bekymrede Røster og set

mærkelige Forslag fremsat om at skaffe større Tilgang til det huslige Fag.

Det er gaet i denne Sag, som i mange andre: Efter Aartiens Modstand og Ligegyldighed over for dem, der først har fattet Problemet og dets Betydning, gaar det endelig op for mange Mennesker, at der maa gøres noget. Saa svinger pludselig Pendulet voldsomt ud til den anden Side, særlige Forhold begunstiger maaske dette Udsving, saa det bliver helt uforholdsmæssigt, og saa er det, man kan møde og frygte for at møde Panikforslagene, Tanken om at ordne en forsømt Sag ved Tvangsforanstaltninger og ikke ved Reforme, hvor det er Reforme, der er tiltrængt. Jeg vil her gerne komplimentere den højtærede Undervisningsminister, fordi de forskellige Forslag, som vi i denne Tid har beskæftiget os med, og som alle mere eller mindre berører Spørgsmaalet om den huslige Uddannelse, heldigt har undgaaet Tvangs- og Panikstemninger for voksne Kvinders Vedkommende.

Lovforslaget om Husholdningsskoler understreger allerede i § 1 Opfattelsen af Husgerningen som et *Fag* — i øvrigt ganske i Overensstemmelse med Husholdningskommissionen, der i sin Betænkning netop siger, at Kommissionen fuldt ud deler den Opfattelse, at det huslige Arbejde er et Erhverv, der som andre Fag kræver særlig Uddannelse, hvad enten det udføres i eget Hjem eller for fremmede.

Forslaget indfører som noget nyt den alment dannende Undervisning, som er af meget stor Betydning for hele Husholdningsskolens Niveau, og som vil være til megen Gavn baade for Fremtidens Husmødre og huslige Medhjælpere, der søger Skolerne, og for Skolerne selv, hvis Undervisning derigennem bliver mere tiltrækkende for de unge, som man gerne vil have som Elever i størst muligt Antal. For vort Samfund som Helhed har det stor Betydning, at de unge Kvinder gennem denne Uddannelse ogsaa indstilles paa Virksomheden som almindelig Samfundsborgere. Faren for en vis Ensidsighed i Uddannelsen paa Husholdningsskolerne begrænses ogsaa herigennem.

Angaaende den huslige Undervisning for Drengene slutter jeg mig ganske til den ærede socialdemokratiske Ordfører og den ærede Ordfører for Venstre samt den ærede Ordfører for Det konservative Folkeparti i Folketinget. Sagen er paa dette Punkt aabenbart ikke tilstrækkeligt moden, men